

GUIA DE PREVENCIÓ DELS ABUSOS SEXUALS A LES ACTIVITATS.

(presencials i relacionades amb xarxes socials i/o internet)

Amb la finalitat de prevenir l'existència d'algun tipus de conducta que pugui ser considerada un abús sexual per part del personal directiu, educadors, monitors de les activitats de lleure que es realitzin, és necessari considerar les següents mesures per minimitzar les situacions que poden constituir risc o es prestin a ambigüitats que podrien donar peu a ser males interpretacions:

- Qualsevol conversa o entrevista individual haurà de fer-se en un lloc destinat a tal fi. Aquestes instal·lacions han de comptar amb visibilitat des de l'exterior. En el cas que sigui necessari realitzar entrevistes regulars, s'haurà d'informar al cap o als pares/tutors legals dels motius.
- S'ha de ser clar i directe en la relació amb els infants i/o adolescents. Tot i que les aproximacions afectives són necessàries, i que l'educació afectiva és molt important per a un correcte desenvolupament, s'ha de respectar sempre el desig d'aquests i mai forçar-los a les mostres d'afecte si no ho volen.
- Evitar el lliurament de regals i obsequis, com fotos o d'altres objectes personals, que puguin confondre la relació afectiva amb els infants i/o adolescents i/o persones amb discapacitat i puguin ser interpretats erròniament per aquests, les seves famílies o altres companys i companyes.
- Evitar donar o sol·licitar números telefònics de mòbils, correus electrònics personals (no els de l'entitat) o altres dades sense el coneixement dels pares o tutors legals.
- Informar a tot el personal sobre l'ús adequat de les xarxes socials i de les noves tecnologies de la comunicació. Ser molt curiosos amb les fotografies dels infants i/o adolescents i/o persones amb discapacitat que ho requereixin, ja que poden donar lloc a delictes com el sexting, i mai penjar fotos d'aquests en pàgines que no siguin les autoritzades per l'entitat i amb autorització expressa dels seus tutors legals.

Propostes d'actuacions per prevenir les situacions abús sexual a les activitats:

- a) Preventives
 - a. Normes internes clares i sense excepcions per a reduir les situacions de risc
 - b. Expulsió de personal si es vulneren les normes
 - c. Reducció de situacions de risc en les activitats
- b) Comunicació interna
 - a. Creació de l'Agent Assessor de Protecció sobre Abusos Sexuals
 - b. Crear mecanismes àgils i obligatoris de comunicació en cas d'indicis o sospites
 - c. Revisar les situacions de sospites per les persones encarregades
 - d. Recordar periòdicament el reglament intern
- c) Detecció
 - a. Tipificar les situacions de risc
 - b. Comprometre al màxim de persones en la detecció de situacions de risc
 - c. Revisar els criteris de selecció de personal o voluntariat

- d) Capacitació
 - a. Formar periòdicament als equips en l'ús del sistema de prevenció
 - b. Formar a les noves incorporacions, voluntaris o personal laboral, en l'ús del sistema de prevenció

GESTIÓ DELS NIVELLS DE RISC D'ABUSOS EN LES ACTIVITATS.

Projecte 0-3

Activitat	Situació de risc potencial	Nivell de risc	Accions preventives
Ús del lavabo	Activitat realitzada per un/a sol/a educador/a, possibilitat d'aprofitar la intimitat del lavabo per apropaments inadequats (tocaments, fotos, etc.)	alt	Lavabos amb portes de vidre. Si els nens/es són autònoms intentar que vagin ells/es sols, o anar amb un grup d'infants (educar per aprendre a gestionar el temps).
dutxes i higiene personal, piscina i activitats relacionades amb l'aigua	Durant aquest espai es pot generar risc si un monitor/a es dutxa sol amb l'infant. Hi pot haver un apropament inapropiat o inadequat a l'infant, i la possibilitat de fotos, exhibicionisme intencionat, coacció de fer algunes actuacions, etc.	alt	Aquesta mena d'activitats s'han de presentar com activitats grupals, ja que pot ser una eina de normalització si ens ho plantejem com a objectiu. És important, en el cas de les dutxes, no les tanquem amb baldó, que hi hagi sempre més de 2 infants, a part del monitor/a.
Canvis de roba	En aquest espai es pot donar que un monitor/a acompanyi a l'infant per a que faci aquesta activitat. Es podria generar risc si es fa ús d'aquest espai per a finalitats com fer fotografies, tocaments, o fins i tot de fer-ne un espai íntim per a quedar-se sol/a amb un infant.	alt	Els canvis de roba han d'estar plantejats coma activitats grupals. Si s'ha de fer un canvi de roba puntual que impliqui només un infant, és important avisar a un altre membre de l'equip de monitors/es i respectar el temps lògic d'aquesta activitat.
Espai migdiada	apropament inapropiat, en ser un possible moment d'intimitat i fosc on hi poden haver accions o actituds de risc.	mig	Garantir que els torns de monitors/es en aquests espais són de dos en dos, especialment si hi ha "guàrdies".
fotos i vídeos	fer mal ús de les imatge, fer fotos, vídeos amb us personal	alt	Respectar els drets d'imatge de l'infant. Usar preferiblement càmeres de l'entitat. No utilitzar els mòbils durant les activitats.

Projecte 4-7

Activitat	Situació de risc potencial	Nivell de risc	Accions preventives
Ús del lavabo	Activitat realitzada per un sol monitor. Fotos, tocaments acompanyar l'infant al WC Activitat realitzada per un/a sol/a educador/a, possibilitat d'aprofitar la intimitat del lavabo per apropaments inadequats (tocaments, fotos, etc.)	alt	Sempre que sigui possible, anar amb un grup d'infants (educar per aprendre a gestionar el temps). Si és un cas d'urgència d'un sol infant, avisar a un/a altre/a educador i respectar el temps lògic d'aquest espai. Si és una activitat que necessita l'ajuda d'un monitor/a no s'ha de tancar amb baldó.
dutxes i higiene personal, piscina i activitats relacionades amb l'aigua	Dutxar-se sol amb l'infant, tocaments, fotos, exhibicionisme inadequat. Durant aquest espai es pot generar risc si un monitor/a es dutxa sol amb l'infant. Hi pot haver un apropament inapropiat o inadequat a l'infant, i la possibilitat de fots, exhibicionisme intencionat, coacció de fer algunes actuacions, etc,...	alt	Aquesta mena d'activitats s'han de presentar com activitats grupals, ja que pot ser una eina de normalització si ens ho plantejem com a objectiu. És important, en el cas de les dutxes, no les tanquem amb baldó, que hi hagi sempre més de 2 infants, a part del monitor/a. Cal també que marquem un límit amb aquesta mena d'activitats entre normalització del propi cos versus el respecte de la intimitat.
Canvis de roba	En aquest espai es pot donar que un monitor/a acompanyi a l'infant per a que faci aquesta activitat. Es podria generar risc si es fa ús d'aquest espai per a finalitats com fer fotografies, tocaments, o fins i tot de fer-ne un espai íntim per a quedar-se sol/a amb un infant.	alt	Els canvis de roba han d'estar plantejats com a activitats grupals. Si s'ha de fer un canvi de roba puntual que impliqui només un infant, és important avisar a un altre membre de l'equip de monitors/es i respectar el temps lògic d'aquesta activitat.
ferides , convallescència i malalties	Es presentaria risc en la vulnerabilitat per quedar-se sol amb un infant que ha de fer repòs o que ha de ser atès per a curar alguna ferida, vetlles per malalties, etc,...	Alt	Anar acompanyat d'un responsable de l'entitat per anar al metge. Poder fer aquest torns sempre que sigui possible amb altres infants o monitors/es, (ex: anar a la infermeria amb l'infant que s'ha fet mal i un altre company). En el cas que s'hagi de fer repòs i impliqui la presència d'un monitor/a, acordar prèviament quin criteri es seguirà per fer aquesta vetlla.
Espai de migdiada i temps lliure	moment d'intimitat i foscor on hi poden haver accions o actituds de risc. (apropament inapropiat, moment d'intimitat i foscor, tocaments) Espai retirat, llitets junts, infants molt a prop.	mig	Garantir que els torns de monitors/es en aquests espais són de dos en dos, especialment si hi ha "guàrdies". En el cas de que no sigui possible, garantir un espai comú i apropiat que garanteixi aquest espai sense risc (espais foscos, possibilitat de poder-se amagar, etc,...)

Dormir fora de casa (casa de colònies, campaments o vivac)	Moment d'intimitat i foscor, que es pot donar en espais tancats o oberts (vivac, acampada...) però que també dona en espais compartits amb altres grups, etc. Apareix risc quan es pot fer ús d'aquest moment per apartar l'infant del grup, apropiar-se en excés pel fred o tenir contactes inadequats. dormir un adult amb els infants. Tocaments (moment de foscor i intimitat). Risc fotos i vídeos)	mitjà	Entendre el vivac o el dormir fora de cas com una activitat col·lectiva on cada infant ha de tenir el seu llit o el seu espai per a dormir. Si es fan tornos de monitors/es és important intentar poder fer tornos compartits almenys en parelles, fer que els tornos siguin rotatius i tenir un espai adequat per poder fer aquestes guardes (un llit per monitor de guarda i situat en un espai accessible i que tingui sentit.
fotos i vídeos	fer mal ús de les imatge, fer fotos, vídeos per ús personal, publicar fotos a la xarxa sense permís.	alt	Respectar els drets d'imatge de l'infant. Usar preferiblement càmeres de l'entitat. No utilitzar els mòbils durant les activitats.
Ús de dades personals	Usar inadequadament les dades d'un infant. Donar les dades o fer-les públiques	Baix	Garantir la confidencialitat de les dades.
Jocs i tallers	Considerem que hi ha risc en les activitats que es desenvolupen si es presenta una relació inadequada adult-infant en el joc, si les tipologies de joc nos són adequades a l'etapa evolutiva de l'infant o als objectius d'aquesta. Favoritisme, apropaments inadequats, tocaments, jocs a on es pot quedar un monitor sol amb un infant	baix	Plantejar objectius per poder planificar activitats coherents amb l'etapa evolutiva de l'infant i evitar els favoritismes en la relació adult-infant.
Espai abans i després de l'horari	Es generaria risc a aquests espais en cas de que hi hagués un apropament inapropiat o inadequat a l'infant amb la finalitat d'intimar-hi. Informalment es podrien generar situacions d'assetjament entre el grup d'iguals en ser un espai més informal, etc.	Baix	És important que en aquests espais sempre hi hagi almenys dos monitors/es acompanyant els infants i joves per tal de poder prevenir i/o actuar si es generessin situacions de risc.
Espais de reflexió individual	Situació de relació individual i íntima en espais tancats. Hi pot haver risc si es general una relació inadequada o es fa servir per treure informació de l'infant.	Alt	Aquests espais han d'estar preparats per tot l'equip de monitors/es, han de respectar la intimitat de l'infant però recomanem que no sigui en un espai tancat (es poden generar espais tranquils en llocs oberts, etc). Recomanem temporalitzar el temps i fer-ho en total transparència amb la resta de l'equip.
Obsequis	Hi ha risc de que es presentin favoritismes amb certs infants sense motiu	Baix	Tractar a tots els infants per igual. Els regals han de ser pactats prèviament. (ex: amic invisible, premi per algun joc, etc,...) afavorir els regals grupals per sobre dels individuals. Si els monitors reben regals per part d'un sol/a nen/a (dibuixos, ...) s'han de quedar en l'espai on es realitzen les activitats. No es porten a casa, com una cosa especial.

Activitats amb persones externes a l'activitat	En aquestes activitats hi pot aparèixer la participació de persones externes a l'entitat	Alt	Garantir i estar alerta de que les persones externes es remeten a fer les seves tasques, i no les pròpies de l'equip de monitors/es (ex: l'infant ha d'anar al lavabo amb un/a monitor/a)
Desplaçament amb famílies	Quedar-se sol amb familiars externs sense consentiment dels tutors legals de l'infant, que se l'enduguin fora de temps sense avisar, etc	Alt	Fer una autorització amb les inscripcions generals que contempli aquest fet ja que, especialment en situacions familiars conflictives, és important que les coneixem per tal d'acordar prèviament com es desenvoluparan aquests desplaçaments. Demanar prèviament un permís per escrit dels tutors legals de l'infant si hi ha algun canvi puntual. No deixar mai cap infant en mans de persones no autoritzades.

Projecte 8-12

activitat	Situació de risc potencial	Grau	Accions preventives
Ús del lavabo	En aquest espai hi podria haver risc en el punt d'aprofitar la intimitat del lavabo per apropaments inadequats o coerció de fer algunes actuacions, ja sigui per part d'un monitor/a, pel propi grup d'iguals o persones externes a l'entitat. És un espai on s'hi podrien generar burles, bromes, etc.	Alt	Anar amb un grup d'infants al lavabo en la mesura que sigui possible (educar per aprendre a gestionar el temps) i, en el cas que sigui una urgència d'un sol infant que requereixi anar acompanyat, avisar a un altre educador i respectar el temps lògic d'aquest espai. Si és una activitat que necessita l'ajuda d'un monitor/a no s'ha de tancar amb baldó.
Dutxes i higiene personal, piscina i activitats relacionades amb l'aigua.	Durant aquest espai es pot generar risc si un monitor/a desenvolupa aquesta mena d'activitats sol amb l'infant (o hi ha risc de poder generar aquesta intimitat). Hi pot haver un apropament inapropiat o inadequat a l'infant, i la possibilitat de fotos, exhibicionisme intencionat, coacció de fer algunes actuacions, etc. En aquesta edat també es presenta el risc amb la possibilitat de que hi hagi burles pel físic, bromes, etc.	Alt	Aquesta mena d'activitats s'han de presentar com activitats grupals, ja que pot ser una eina de normalització si ens ho plantejem com a objectiu. És important, en el cas de les dutxes, no les tanquem amb baldó, que hi hagi sempre més de dos infants, a part del monitor/a. Cal també que marquem un límit amb aquesta mena d'activitats entre normalització del propi cos amb el respecte de la intimitat.
Canvis de roba	En aquest espai es pot donar que un monitor/a acompanyi a l'infant per a que faci aquesta activitat. Es podria generar risc si es fa ús d'aquest espai per a finalitats com fer fotografies, tocaments, o fins i tot de fer-ne un	Alt	Els canvis de roba han d'estar plantejats com a activitats grupals. Si s'ha de fer un canvi de roba puntual que impliqui només un infant, és important avisar a un altre membre de l'equip de

	espai íntim per a quedar-se sol amb un infant...		monitors/es i respectar el temps lògic d'aquesta activitat.
Ferides, convalescència i malalties	Vulnerabilitat per quedar-se sol amb un infant que ha de fer repòs o que ha de ser atès per a curar alguna ferida, vetlles per malaltia etc.	Alt	Poder fer aquests torns sempre que sigui possible amb altres infants o monitors, (ex: anar a la infermeria amb l'infant que s'ha fet mal i un altre company). En el cas que s'hagi de fer repòs i impliqui la presència d'un monitor/a, acordar prèviament quin criteri es seguirà per fer aquesta vetlla.
Espai de migdiada i temps lliure	L'espai de migdiada o temps lliure, és un moment de tranquil·litat i esbarjo informal pels infants i monitors, que es pot donar en un espai alternatiu o amb més llibertat per l'infant. Es poden presentar torns reduïts per part dels monitors per a no deixar l'espai desatès. En aquestes situacions es donaria situació de risc en cas d'un apropament inapropiat, en ser un possible moment d'intimitat i fosc on hi poden haver accions o actituds de risc.	Mig	Garantir que els torns de monitors en aquests espais són de dos en dos, especialment si hi ha "guàrdies". En el cas de que no sigui possible, garantir un espai comú i apropiat que garanteixi aquest espai sense risc (espais foscos, possibilitat de poder-se amagar, etc).
Dormir fora de casa (casa de colònies, campaments o bivac)	Es pot donar un apropament inapropiat a l'infant. Moment d'certa intimitat i fosc, que es pot donar en espais tancats o oberts (bivac, acampada...), però que també dona en espais compartits amb altres grups, etc. Apareix risc quan es pot fer ús d'aquest moment per apartar un infant del grup, apropar-se en excés, tenir contactes inadequats...	Mig	Entendre el bivac o el dormir fora de casa com una activitat col·lectiva, on cada infant ha de tenir el seu llit o el seu espai per a dormir. Si es fan torns de monitors i monitores és important intentar poder fer torns compartits almenys en parelles, fer que els torns siguin rotatius i tenir un espai adequat per poder fer aquestes guardes (un llit per monitor de guarda i situat en un espai accessible i que tingui sentit).
Fotos, vídeos i xarxes socials	Possibilitat d'amistat per xarxes socials entre un monitor/a i un adolescent o jove, o entre els mateixos grups d'iguals. Aquestes eines ens donen possibilitats de comunicació i difusió infinites (xats, compartir imatges, compartir informació de la nostra vida privada, etc). Es generaria el risc en el punt de que es fa un mal ús d'aquesta informació	Alt	Respectar els drets d'imatge i fer ús sempre que sigui possible de càmeres de l'esplai, cau, centre. Evitar que els infants usin els telèfons personals per fer-ne un ús personal a l'esplai (sense haver fet un treball educatiu de bon ús de les noves tecnologies) i plantejar-se l'ús de les xarxes com a eina de treball i difusió, no de contacte personal amb un adolescent o jove. Una bona prevenció també passa per educar en les xarxes socials i la intimitat.
Ús de dades personals	Usar inadequadament les dades d'un infant. Donar les dades o fer-les públiques.	Baix	Garantir la confidencialitat de les dades.
Jocs i tallers	Considerem que hi ha risc en les activitats que es desenvolupen en el dia a dia si es presenta una relació inadequada adult-infant en el joc o si les tipologies de joc no són	Baix	Plantejar objectius per poder planificar activitats coherents amb l'etapa evolutiva de l'infant i evitar els favoritismes en la relació infant-adult.

	adequades a l'etapa evolutiva de l'infant o als objectius d'aquesta.		
Espai abans i després de l'horari	Es generaria risc en cas de que hi hagués un apropament inapropiat o inadequat a l'infant amb la finalitat d'intimar-hi. Informalment es podrien generar situacions d'assetjament entre el grup d'iguals en ser un espai més informal, etc.	Baix	És important que en aquests espais sempre hi hagi almenys dos monitors/es acompanyant els infants per tal de poder prevenir i/o actuar si es generessin situacions de risc.
Espai de reflexió individual	Situació de relació individual i íntima en espais tancats. Hi pot haver risc si es general una relació inadequada o es fa servir per treure informació de l'infant.	Alt	Aquests espais han d'estar preparats per tot l'equip de monitors/es, han de respectar la intimitat de l'infant però recomanem que no sigui en un espai tancat (es poden generar espais tranquils en llocs oberts, etc). Recomanem temporalitzar el temps i fer-ho en total transparència amb la resta de l'equip.
Obsequis	Hi ha risc de que es presentin favoritismes amb certs infants sense motiu.	Baix	Tractar a tots els nens/es per igual. Els regals han de ser pactats prèviament (exemple: amic invisible, premi per algun joc, etc). Afavorir els regals grupals per sobre dels individuals.
Activitats amb persones externes a l'activitat	En aquestes activitats hi pot aparèixer la participació de persones externes a l'entitat.	Alt	Garantir i estar alerta de que les persones externes es remeten a fer les seves tasques, i no les pròpies de l'equip de monitors/es (ex: l'infant ha d'anar al lavabo amb un monitor o monitora).
Desplaçaments amb famílies	Quedar-se sol amb familiars externs sense consentiment del o dels tutors legals de l'infant, que se l'enduguin fora de temps sense avisar, etc.	Alt	Fer una autorització amb les inscripcions generals que contempli aquest fet ja que, especialment en situacions familiars conflictives, és important que les coneixem per tal d'acordar prèviament com es desenvoluparan aquests desplaçaments. Demanar prèviament un permís per escrit dels tutors legals de l'infant si hi ha algun canvi puntual. No deixar mai l'infant en mans de persones no autoritzades.

Projecte 13-15			
Activitat	Situació de risc potencial	Grau	Accions preventives
Ús del lavabo	En aquest espai hi podria haver risc en el punt d'aprofitar la intimitat del lavabo per apropaments inadequats o coerció de fer algunes actuacions, ja sigui per part d'un monitor/a, pel propi grup d'iguals o persones externes a l'entitat. És un espai on s'hi podrien generar burles, bromes, etc.	Mig	Anar amb un grup d'adolescents i joves al lavabo en la mesura que sigui possible (educar per aprendre a gestionar el temps). En el cas que sigui una urgència o una situació puntual on l'adolescent ha d'anar sol, acordar el temps necessari per a fer-ne l'ús.

<p>Dutxes i higiene personal, piscina i activitats relacionades amb l'aigua.</p>	<p>Durant aquest espai es pot generar risc si un monitor/a es dutxa sol amb l'adolescent. Per l'etapa evolutiva, els adolescents és una activitat que es realitza més autònomament, però en contacte amb el grup d'iguals. Hi pot haver un apropament inapropiat o inadequat a l'adolescent, i apareix el risc també amb la possibilitat de fotos, exhibicionisme intencionat, coacció de fer algunes actuacions, etc. En aquesta edat entre els iguals també es presenta el risc amb la possibilitat de que hi hagi burles pel físic, bromes, etc.</p>	<p>Alt</p>	<p>Aquesta mena d'activitats s'han de presentar com activitats grupals, ja que pot ser una eina de normalització si ens ho plantegem com a objectiu. És important, en el cas de les dutxes, no les tanquem amb baldó, que hi hagi sempre més de dos adolescents i joves, a part del monitor/a. Cal també que marquem un límit amb aquesta mena d'activitats entre normalització del propi cos amb el respecte de la intimitat.</p>
<p>Ferides, convalescència i malalties</p>	<p>Es generaria risc per la vulnerabilitat per quedar-se sol amb un infant que ha de fer repòs o que ha de ser atès per a curar alguna ferida, vetlles per malaltia, etc.</p>	<p>Alt</p>	<p>Poder fer aquests torns sempre que sigui possible amb altres adolescents i joves o monitors, (ex: anar a la infermeria amb l'adolescent que s'ha fet mal i un altre company). En el cas que s'hagi de fer repòs i impliqui la presència d'un monitor/a, acordar prèviament quin criteri es seguirà per fer aquesta vetlla.</p>
<p>Espai de migdiada i temps lliure</p>	<p>L'espai de migdiada o temps lliure, és un moment de tranquil·litat i esbarjo informal pels adolescents i monitors, que es pot donar en un espai alternatiu o amb més llibertat per l'adolescent. Normalment es presenten torns reduïts per part dels monitors/es per a no deixar l'espai desatès. En aquestes situacions es donaria situació de risc en cas d'un apropament inapropiat, en ser un possible moment d'intimitat i foscor on hi poden haver accions o actituds de risc.</p>	<p>Mig</p>	<p>Garantir que els torns de monitors en aquests espais són de dos en dos, especialment si hi ha "guardies". En el cas de que no sigui possible, garantir un espai comú i apropiat que garanteixi aquest espai sense risc (espais foscos, possibilitat de poder-se amagar, etc).</p>
<p>Dormir fora de casa (casa de colònies, campaments o bivac)</p>	<p>Moment d'intimitat i foscor, però que també dóna en espais compartits amb altres grups, etc. Apareix risc quan es pot fer ús d'aquest moment per apartar un infant del grup, apropar-se en excés, tenir contactes inadequats...</p>	<p>Alt</p>	<p>Entendre el bivac o el dormir fora de casa com una activitat col·lectiva, on cada infant ha de tenir el seu llit o el seu espai per a dormir.</p>
<p>Fotos, vídeos i xarxes socials</p>	<p>Possibilitat d'amistat per xarxes socials entre un monitor/a i un adolescent o jove, o entre els mateixos grups d'iguals. Aquestes eines ens donen possibilitats de comunicació i difusió infinites (xats, compartir imatges, compartir informació de la nostra vida privada, etc). Es generaria el risc en el punt de que es fa un mal ús de les imatges.</p>	<p>Alt</p>	<p>Respectar els drets d'imatge i fer ús sempre que sigui possible de càmeres de l'esplai, cau, centre... Evitar que els infants usin per capturar imatges els telèfons propis per fer-ne un ús personal a l'esplai (sense haver fet un treball educatiu de bon ús de les noves tecnologies) i plantejar-se l'ús de les xarxes com a eina de treball i difusió, no de contacte personal amb un adolescent o jove. Una bona prevenció també passa per educar en les xarxes socials i la intimitat.</p>

Ús de dades personals	Usar inadequadament les dades d'un infant. Donar les dades o fer-les públiques.	Baix	Garantir la confidencialitat de les dades.
Trucades a Adolescents	En els grups més consolidats i autogestionats, l'ús del telèfon com a eina de comunicació és habitual. Aquest contacte no s'ha de donar per parlar de temes no relacionats amb l'activitat	Baix	El contacte telefònic ha d'estar pactat prèviament i/o usar-lo per a temes de l'activitat i del grup. És recomanable de fer les rondes de trucades amb l'equip de monitors i monitores conjuntament.
Jocs i tallers.	Considerem que hi ha risc en les activitats que es desenvolupen en el dia a dia si es presenta una relació inadequada adult-adolescent en el joc o si les tipologies de joc no són adequades a l'etapa evolutiva de l'adolescent o als objectius d'aquesta.	Baix	Plantejar objectius per poder planificar activitats coherents amb l'etapa evolutiva de l'adolescent i evitar els favoritismes en la relació adult-adolescent.
Espai abans i després de l'horari	Es generaria risc en cas de que hi hagués un apropament inapropiat o inadequat a l'adolescent amb la finalitat d'intimar-hi. Informalment es podrien generar situacions d'assetjament entre el grup d'iguals en ser un espai més informal, etc.	Baix	És important que en aquests espais sempre hi hagi almenys dos monitors/es acompanyant els adolescents i joves per tal de poder prevenir i/o actuar si es generessin situacions de risc.
Espai de reflexió individual	Situació de relació individual i íntima en espais tancats. Hi pot haver risc si es genera una relació inadequada o es fa servir per treure informació de l'adolescent.	Alt	Aquests espais han d'estar preparats per tot l'equip de monitors/es, han de respectar la intimitat de l'adolescent però recomanem que no sigui en un espai tancat (es poden generar espais tranquils en llocs oberts, etc). Recomanem temporalitzar el temps d'aquests espais i fer-ho en total transparència amb la resta de l'equip.
Obsequis	Hi ha risc de que es presentin favoritismes amb certs joves sense motius.	Baix	Tractar a tots els adolescents i joves per igual. Els regals han de ser pactats prèviament (exemple: amic invisible, premi per algun joc, etc). Afavorir els regals grupals per sobre dels individuals.
Activitats amb persones externes a l'activitat	En aquestes activitats hi pot aparèixer la participació de persones externes a l'entitat.	Alt	Garantir i estar alerta de que les persones externes es remeten a fer les seves tasques, i no les pròpies de l'equip de monitors/es
Desplaçaments amb famílies	Quedar-se sol amb familiars externs sense consentiment del o dels tutors legals de l'adolescent, que se l'enduguin fora de temps sense avisar, etc.	Alt	Fer una autorització amb les inscripcions generals que contempli aquest fet ja que, especialment en situacions familiars conflictives, és important que les coneixem per tal d'acordar prèviament com es desenvoluparan aquests desplaçaments. Demanar prèviament un permís per escrit dels tutors legals de l'adolescent si hi ha algun canvi puntual. No deixar mai l'adolescent en mans de persones no autoritzades.

Projecte majors de 16			
Activitat	Situació de risc potencial	grau	Activitats preventives
Ús del lavabo	En aquest espai hi podria haver risc en el punt d'aprofitar la intimitat del lavabo per apropaments inadequats o coerció de fer algunes actuacions, ja sigui per part d'un monitor/a, pel propi grup d'iguals o persones externes a l'entitat. És un espai on s'hi podrien generar burles, bromes, etc.	Mitjà	Acordar el temps necessari per a fer-ne l'ús, per tal de prevenir situacions d'assetjament per part d'un grup d'iguals
Dutxes i higiene personal, piscina i activitats relacionades amb l'aigua	Durant aquest espai es pot generar risc si un monitor/a es dutxa sol amb els joves. Per l'etapa evolutiva, els adolescents és una activitat que es realitza més autònomament, però en contacte amb el grup d'iguals. Hi pot haver un apropament inapropiat o inadequat a l'adolescent, i apareix el risc també amb la possibilitat de fotos, exhibicionisme intencionat, coacció de fer algunes actuacions, etc. En aquesta edat entre els iguals també es presenta el risc amb la possibilitat de que hi hagi burles pel físic, bromes, etc.	Alt	Aquesta mena d'activitats s'han de presentar com activitats grupals, ja que pot ser una eina de normalització si ens ho plantejem com a objectiu. És important, en el cas de les dutxes, que sigui una activitat més autònoma pel grup i controlada més externament, ja que no requereix d'una atenció tant directa per part del grup d'educadors/es. Cal també que marquem un límit amb aquesta mena d'activitats entre normalització del propi cos en relació el respecte de la intimitat.
Ferides, convalescència i malalties	Es presentaria risc en la vulnerabilitat per quedar-se sol amb un infant que ha de fer repòs o que ha de ser atès per a curar alguna ferida, vetlles per malaltia etc.	Alt	Poder fer aquests torns sempre que sigui possible amb altres joves o monitors, (ex: anar a la infermeria amb el jove que s'ha fet mal i un altre company). En el cas que s'hagi de fer repòs i impliqui la presència d'un monitor/a, acordar prèviament quin criteri es seguirà per fer aquesta vetlla.
Espai de migdiada i temps lliure	L'espai de migdiada o temps lliure, és un moment de tranquil·litat i esbarjo informal pels infants i monitors, que es pot donar en un espai alternatiu o amb més llibertat pel jove. Normalment es presenten torns reduïts per part dels monitors/es per a no deixar l'espai desatès. En aquestes situacions es donaria situació de risc en cas d'un apropament inapropiat, en ser un possible moment d'intimitat i fosc on hi poden haver accions o actituds de risc.	Mig	Garantir que els torns de monitors en aquests espais són de dos en dos, especialment si hi ha "guàrdies". En el cas de que no sigui possible, garantir un espai comú i apropiat que garanteixi aquest espai sense risc (espais foscos, possibilitat de poder-se amagar, etc).
Dormir fora de casa (casa de colònies, campaments o bivac)	Moment d'intimitat i fosc, però que també dona en espais compartits amb altres grups, etc. Apareix risc quan es pot fer ús d'aquest moment (tant per un monitor/a com entre iguals) per apartar un infant del grup, apropar-se en excés, tenir contactes	Alt	Entendre el bivac o el dormir fora de casa com una activitat col·lectiva, on cada adolescent i jove ha de tenir el seu llit o el seu espai per a dormir.

	inadequats...		
Fotos, vídeos i xarxes socials	Possibilitat d'amistat per xarxes socials entre un monitor/a i un adolescent o jove, o entre els mateixos grups d'iguals. Aquestes eines ens donen possibilitats de comunicació i difusió infinites (xats, compartir imatges, compartir informació de la nostra vida privada, etc). Es generaria el risc en el punt de que es fa un mal ús d'aquesta informació.	Alt	Respectar els drets d'imatge i fer ús sempre que sigui possible de càmeres de l'esplai, cau, centre... Evitar que els infants usin per capturar imatges els telèfons propis per fer-ne un ús personal a l'esplai (sense haver fet un treball educatiu de bon ús de les noves tecnologies) i plantejar-se l'ús de les xarxes com a eina de treball i difusió, no de contacte personal amb un adolescent o jove. Una bona prevenció també passa per educar en les xarxes socials i la intimitat.
Ús de dades personals	Usar inadequadament les dades d'un infant. Donar les dades o fer-les públiques.	Baix	Garantir la confidencialitat de les dades.
Trucades a Adolescents	En els grups més consolidats i autogestionats, l'ús del telèfon com a eina de comunicació és habitual. Aquest contacte no s'ha de donar per parlar de temes no relacionats amb l'activitat	Baix	El contacte telefònic ha d'estar pactat prèviament i/o usar-lo per a temes de l'activitat i del grup. És recomanable de fer les rondes de trucades amb l'equip de monitors i monitores conjuntament.
Jocs i tallers	Considerem que hi ha risc en les activitats que es desenvolupen en el dia a dia si es presenta una relació inadequada adult-adolescent en el joc o si les tipologies de joc no són adequades a l'etapa evolutiva de l'adolescent o jove, o als objectius d'aquesta.	Baix	Plantejar objectius per poder planificar activitats coherents amb l'etapa evolutiva de l'adolescent i evitar els favoritismes en la relació infant-adolescent.
Espai abans i després de l'horari	Es generaria risc en cas de que hi hagués un apropament inapropiat o inadequat a l'adolescent amb la finalitat d'intimar-hi. Informalment es podrien generar situacions d'assetjament entre el grup d'iguals en ser un espai més informal, etc.	Baix	És important que en aquests espais sempre hi hagi almenys dos monitors/es acompanyant els infants i joves per tal de poder prevenir i/o actuar si es generessin situacions de risc.

<p>Espai de reflexió individual</p>	<p>Situació de relació individual i íntima en espais tancats. Hi pot haver risc si es general una relació inadequada o es fa servir per treure informació de l'adolescent.</p>	<p>Alt</p>	<p>Aquests espais han d'estar preparats per tot l'equip de monitors/es, han de respectar la intimitat de l'adolescent però recomanem que no sigui en un espai tancat (es poden generar espais tranquils en llocs oberts, etc). Recomanem temporalitzar el temps d'aquests espais i fer-ho en total transparència amb la resta de l'equip.</p>
<p>Obsequis</p>	<p>Hi ha risc de que es presentin favoritismes amb certs infants sense motiu.</p>	<p>Baix</p>	<p>Tractar a tots els adolescents i joves per igual. Els regals han de ser pactats prèviament (exemple: amic invisible, premi per algun joc, etc). Afavorir els regals grupals per sobre dels individuals.</p>
<p>Activitats amb persones externes a l'activitat</p>	<p>En aquestes activitats hi pot aparèixer la participació de persones externes a l'entitat.</p>	<p>Alt</p>	<p>Garantir i estar alerta de que les persones externes es remeten a fer les seves tasques, i no les pròpies de l'equip de monitors/es (ex: l'adolescent ha d'anar al lavabo amb un monitor o monitora).</p>
<p>Desplaçaments amb famílies</p>	<p>Quedar-se sol amb familiars externs sense consentiment del o dels tutors legals de l'adolescent, que se l'enduguin fora de temps sense avisar, etc.</p>	<p>Alt</p>	<p>Fer una autorització amb les inscripcions generals que contempli aquest fet ja que, especialment en situacions familiars conflictives, és important que les coneixem per tal d'acordar prèviament com es desenvoluparan aquests desplaçaments. Demanar prèviament un permís per escrit dels tutors legals de l'adolescent si hi ha algun canvi puntual. No deixar mai l'adolescent i/o jove en mans de persones no autoritzades.</p>
<p>Monitors menors d'edat</p>	<p>Es pot donar en entitats de lleure que dins d'aquesta edat es comencin a adquirir tasques de monitoratge parcials o totals, malgrat la no majoria d'edat, en els quals els joves passen a formar part de l'equip de monitors/es.</p>	<p>Baix</p>	<p>És important treballar aquest procés consensuadament entre l'equip (abans de tenir monitors menors) i marcar els drets i deures que tenen els monitors i monitores perquè no hi hagi dubtes. No hem d'oblidar que la seva condició de minoria d'edat passa també per tenir autorització dels tutors legals, etc.</p>